

Cinli Han

Ahmet Mithat

Öykü

Fransa'da askere gitmeye hazırlanan Salpetre ve askerde olduğu üç yıllık süreçte onu beklemek zorunda kalan Josephine arasındaki aşk anlatılır. İhtiyar annesi ve kız kardeşinin geçimi ve sevdiği uğruna zengin olmaya karar veren Josephine, ahırda hayvancılık işi ile uğraşmak için hem sebzeçilik hem de dikiş işleri ile para kazanmaya başlar. Hatta sevgilisinden gelen mektupları okuyabilmek için okuma yazma öğrenmeye de başlar. Kısa bir süre sonra bir inek ve on dört keçi ile koca bir ahır sahibi olan Josephine'nin gayreti herkes tarafından takdir edilir. Namı asilzadelerden Monsieur De Laroche'ye kadar gider ve sadece duydukları ile bile Josephine'e âşık olur. Kızın evine giderek gönlünü açan Monsieur De Laroche, Josephine'nin gönlünde başka biri olduğunu öğrenir ve çok kıskanır. Monsieur De Laroche, köydeki akrabası Papa Brasill'i ölümle tehdit ederek kızı kaçırmak için kurduğu entrikalara yardım etmesini ister. Kızı kendisine dikiş dikmek için kiliseye çağıran papaz, morfinle uyuşturarak Josephine'yi De Laroche'ye teslim eder. Bu süreçte çavuşluğa hatta Napolyon tarafından memurluğa kadar yükselen Salpetre, terhis olur ve köye döner. Duydukları karşısında şok olan Salpetre, onun kendi kaçtığına inanmaz ve bu gizemin peşine düşer. Yağmurlu bir akşam civarda atı üzerinde sevdiğine dair bir iz ararken şiddetli yağmurdan ötürü "Cinli Han" olarak bilinen kimsenin girmeye cesaret edemediği eski bir binaya sığınır. Geceyi bu korkunç özellikleri olan binada geçiren çavuş Salpetre, cinlerin kendisine görünmesine gelip gitmesine büyük cesaret gösterir ve onları korkutur. Bu durumdan etkilenen cinler, Salpetre'ye binada kendilerinden ve bir kadından başkasının olmadığını söylerler. Bu kadını görmek isteyen Salpetre, birkaç kat aşağıda büyük bir odada Josephine'yi görür. Mutluluklarını e birbirine olan güvenlerini sekiz gün orada alarak tamamlayan çift atlara binerek köylerine dönerler. Onlar mutlu olur ve cesaretleri yüzünden Cinli Han'ın tilsimi bozulur.

Tema

Kadın Genel olarak "kadın" teması etrafında şekillenen Cinli Han romanında iyi, güçlü, olumlu kadının cesareti, olağanüstülüklerle verdiği normal tepkilerle ve erkek kadar sosyal hayata adapte olmaya çalışması ile verilmiştir. Hem sevdiğine olan sadakati hem de azmi ile kendini öne çıkaran kadın karakter, toplumsal söylentilere ve inanışlara rağmen beklemeyi ve aşkına sahip çıkmayı tercih eder. Kadın; gerekirse çalışır, okur, başarılıdır ve bir erkek kadar cesurdur.

Din Cinli Han isimli romanın diğer bir teması da "din" ve dini alet eden bir takım hurafelerle ilgilidir. Bir kilise papazının gerekirse çıkarlarına göre yalan söyleyebileceği vurgulanır. Dahası cin ve peri gibi gerçek hayatta karşılaşılması mümkün olmayan doğaüstü varlıklara inanmanın boş olduğu, dini duyguların korkutucu imgelerle donatıldığı fakat insan cesaretinin bunu nasıl kırdığı ve alaya alabildiği verilir.

Kişiler

Gregoire Salpetre Fransa'nın bir köyünde yaşayan Salpetre, yaşı gereği askere gönderilir. Âşık olduğu kıza bir şekilde kalbini açar ve karşılık alır. Bu bağlamda duygusal ve hassas bir erkektir. Sevdiğini iyi yaşatmak için yükselmeyi kafasına koyar ve büyük derecelere askerliğini bitirir. Babası ölen Salpetre, döndüğünde kendisini terk etmiş olduğu söylenen Josephine'nin kaçtığına inanmaz ve azimli yapısı ile onu aramaya koyulur. Cinli Han'da karşılaştığı cinlere karşı alaycı ve korkusuz bir tavırla yaklaşır. Kararlı duruşu ve güçlü yapısı gereği sevdiği kıza bulur ve mutlu olmayı başarır.

Monsieur Jean De Laroche Asilzade bir ailenin ferdi olan De Laroche, namını çok duyduğu Josephine'ye âşık olur. Köye gelip kendisi ile evlenmek istediğini söyler fakat reddedilmeyi kendisine yediremez. Kıskançlığı ve kibirli yapısı birleşince hain planlarını gerçekleştirerek Josephine'yi kaçıtır. Yardım için akrabası papazı bile kullanır, onu öldürmekle tehdit eder. Gaddar ve hırslı bir karakterdir. Lakin tüm çabaları beyhude olur.

Josephine Henüz 18 yaşındaki Josephine, sevdiği adamı askere yolladıktan sonra hem küçük ailesini hem de sevgilisini daha iyi şartlarda yaşatmak için çok çalışmaya karar verir. Bahçe işleri, ahır işleri ve dikiş işleri ile bir arada ilgilenerken kısa zamanda istediği başarıya ulaşır. Azimli ve çalışkan bir kızdır. Kendisi sadakatini hiçbir şeye değişmez. De Laroche'nin hain planına dâhil olarak Cinli Han'a

birakılmak üzere olsa da ona kendini teslim etmez. Kendisine Salpetre'nin askerde evlendiği ya da öldüğü yalanları söylene de inanmaz, sadık ve korkusuzdur.

Papa Brasill Köydeki kilisede çalışan papaz, her ne kadar Jean'ı yanlıştan çevirmeye çalışsa da sonunda canı kıymetli elmiş ve adamın dediklerini yapmaya mecbur hissetmiş korkak ve dini kullanan biridir.

Gregoire Salpetre (Açık)

Karakter Fransa'nın bir köyünde yaşayan Salpetre, yaşı gereği askere gönderilir. Âşık olduğu kıza bir şekilde kalbini açar ve karşılık alır. Bu bağlamda duygusal ve hassas bir erkektir. Sevdiğini iyi yaşatmak için yükselmeyi kafasına koyar ve büyük derecelere askerliğini bitirir. Babası ölen Salpetre, döndüğünde kendisini terk etmiş olduğu söylenen Josephine'nin kaçtığına inanmaz ve azimli yapısı ile onu aramaya koyulur. Cinli Han'da karşılaştığı cinlere karşı alaycı ve korkusuz bir tavırla yaklaşır. Kararlı duruşu ve güçlü yapısı gereği sevdiği kıza bulur ve mutlu olmayı başarır.

Aktiviteler Napolyon askeri ve memuru olduktan sonra çavuş rütbesi ile terhis olan Salpetre, askerde iken sevdiğine pek çok mektup yazar. At biner ve kiliseye gider.

ÖRNEK ANILAR

Duygusal Askere gitmeden önce sevdiği kıza açılan Salpetre, kızın kendisini bekleyecek olmasına son derece duygulanır ve mutlu olur : "Teşekkür ederim Josephine! Seni bu akşam görmek isteyişim yalnız bu sözü almak içindi. Zira aramızda henüz böyle bir söz alıp verilmemişti."

Çalışkan Askerlik sürecini gerektiği şekilde eğitim ve iş öğrenmekle geçireceğini belirten Salpetre, Josephine'ye layık olmak için her gün yeni bir şeyler öğrenmeye gayret eder: "Askerlik insanı insan edecek bir mekteptir!" diyor ve "Josephine'im sana daha terbiyeli bir arkadaş olmak için işte çalışıp okumak ve yazmak bile tahsil ediyorum" diye tafahür eyliyordu."

Hassas Duygularını dışa vurma konusunda açık olan Salpetre, sevdiğinin olmayışına, babasının ölümüne hayli üzülür ve büyük bir endişe içine düşer: "Zavallı Salpetre köyüne girdi ama adeta bir sarhoş gibi kendisini ayaklar üzerinde tutamayacak bir hale girdi. Bütün köylü "Hoş geldin!" diye kendisine tebrik-i avdet eyledikleri halde cihet cihet taziyete muhtaç olan zavallı adamcağızın gözlerindeki yaşları görererek onlar dahi mütebessim tavırlarını müteessif tavırlara tahvil ederlerdi."

Mücadeleci Josephine'nin onu bıraktığına inanmaz ve işin aslını öğrenmek üzere yollara düşmeye karar verir: "-Bu işin içinde mutlaka bir sır var. Josephine mutlaka bir dama düşürüldü. Bütün ömrümü bu sırrın haline sarf edeceğim. Elbette işi meydana çıkaracağım."

Alaycı/Cesur Yağmurdan kaçarken girdiği ıssız handa yaşadığı olağanüstü detaylar Salpetre'yi korkutmaz aksine cinlere karşı alaycı bir tutuma iter. Dolayısı ile etkilenen cinler Salpetre'den korkarlar: "-Cin efendiler! Siz bir misafire böyle mi ikram edersiniz? Musahabete gelecek idiyeniz akşamdan neredeydiniz? Bense şimdi soyunmuş dökünmüş yatağa çekilmiş olduğumdan ziyaret kabul edecek halde değilim! Bir aralık ses seda kesildi. İhtimal ki Salpatre'in kendilerinden korkmadığını görünce cinler Salpatre'den korktular. Hakikaten ses seda kesilerek Salpatre dahi rahata varmıştı. Ama gözlerine bir türlü uyku girmiyordu. Zira cesaret ne derecelerde olursa olsun bu misillü ahvalde merak dahi insanın uykusunu dağıtmaya kâfidir."

Güçlü Kendine güvenen güçlü Salpetre, cinlerin uyarısına rağmen kötü adam De Laroche'den korkmadığını ve onu ortadan kaldıracak gücün kendisinde olduğunu söyler: "-Öyle bir sürü köpekten baret olan bir kumpanyadan benim için ne ihtiraz olabilir? Habislerin cümlesini darağacına veyahut giyotin makinasına göndermek benim elimde olduktan sonra..."

Jean De Laroche (Uyumsuz)

Karakter Asilzade bir ailenin ferdi olan De Laroche, namını çok duyduğu Josephine'ye aşık olur. Köye gelip kendisi ile evlenmek istediğini söyler fakat reddedilmeyi kendisine yediremez. Kıskançlığı ve kibirli yapısı birleşince hain planlarını gerçekleştirerek Josephine'yi kaçıır. Yardım için akrabası papazı bile kullanır, onu öldürmekle tehdit eder. Gaddar ve hırslı bir karakterdir. Lakin tüm çabaları beyhude olur.

Aktiviteler Haydutlarla iş birliği halinde olan Laroche, aklına eseni yapmak isteyen zorba biridir. Şarap içer, at biner, adam öldürmekten çekinmez.

ÖRNEK ANILAR

Kibirli Josephine'nin kendisini reddetmesini gururuna yediremeyen Laroche, elde ettiği her şey gibi kızı da kafasına koyar ve düşüncelerini açıkça belirtir: “-Matmazel! Telaş etmeyiniz! Ben size erkekliğim ile o kadar edibane söz söylediğim halde siz kadınlığınızla böyle mi mukabele etmelisiniz? Fransa zadesinin Monsieur De Laroche’u hangi köylü ne suretle tart edebilirmiş? Beni istemezseniz başka şeydir. Fakat öyle dilenci tart eder gibi tart edemezsiniz.”

Hırslı/İnatçı Josephine kabul etmediği halde papaza giderek destek isteyen Laroche, ondan da onay alamayınca çareyi zorbalıkta bulur. İnadı gereği ölümle tehdit ederek papazı ikna eder: “-Bu kız benim işime gelmezse ondan başka hiçbir kimse de benim işime gelmez. Ben halde bulunan bir adam için olsa olsa ancak Josephine gibi kadın zevce olabilir. Öyle bir gördüğü şeyi bin ilavesiyle cihana ilan edecek kadar zevce benim gibi bir adama senin gibi bir adama karı mı olabilirler? Dua et ki sen papazsın da karı almaya mezun dahi değilsin.”

Gaddar Dediklerini yapmayan insanları öldürmekten çekinmeyen gaddar ve kötü kalpli bir karakterdir: “-Eğer gerçekten çıldırmışsam benden daha ziyade korkmalı değil misin? Düşün bir kere düşün Papa Brasill benim kestiğim boğazlara nispetle senin gerdancağızın ne kadar ince kalır! Benim deldiğim sinelere nispetle senin sinen ne kadar zayıf ve acizdir!”

Josephine (Açık)

Karakter Henüz 18 yaşındaki Josephine, sevdiği adamı askere yolladıktan sonra hem küçük ailesini hem de sevgilisini daha iyi şartlarda yaşatmak için çok çalışmaya karar verir. Bahçe işleri, ahır işleri ve dikiş işleri ile bir arada ilgilenerken kısa zamanda istediği başarıya ulaşır. Azimli ve çalışkan bir kızdır. Kendisi sadakatini hiçbir şeye değişmez. De Laroche'nin hain planına dâhil olarak Cinli Han'a bırakılmak üzere olsa da ona kendini teslim etmez. Kendisine Salpetre'nin askerde evlendiği ya da öldüğü yalanları söylene de inanmaz, sadık ve korkusuzdur.

Aktiviteler Sevgilisinin mektuplarını kendisi okuyup yazmak için okuma yazma öğrenir. Para kazanmak için kıyafetler diker ve bahçede sebze yetiştirir.

ÖRNEK ANILAR

Hamarat Hedefleri ve sevdikleri uğruna ne kadar yorulsa da uğraşan Josephine, zengin olmak uğruna gece gündüz çalışmayı kafasına koyan hamarat bir kızdır, elinden her iş gelir: “Josephine mahsul idrakine yevmiyeyle gider çorap yamar terzilik eder hangi iş zuhur ederse görür ekmeğini taştan çıkarır ve hamarat bir kız olduğundan o zamana kadar kazancıyla sair analı babalı halli vakitli kızlardan daha güzel giyinip kuşanmakta ve daha rahat yaşamaktayken bu defa bir de zengin olmak azmine düşmüştü.”

İleri Görüşlü/Azimli Okuma yazma bilmemeyi sorun etmek yerine sevdiceğine yetişmek layık olmak için büyük gayretle öğrenmeye başlar: “Josephine okuyup yazıyormuş. Kim bilir ne kadar büyük bir kadın olacak. Monsieur Salpatre dahi askerde okumak yazmak öğrenmiş. Yarın bir miralay Salpatre olur da Josephine dahi Madame La Colonelle olursa görürsünüz!” diye kakhahaları ayyuka çıkarırlardı.”

Düşünceli Salpetre'yi daha mutlu görme arzusu içinde olan Josephine, başarılarından ona söz etmez ve gelince görüp şaşırmasını ister: “Josephine bir inekle on dört re's keçiyi tedarik etmiş ve artık ahır sahibi dahi olmuşsa da buralarını aşıkına asla yazmıyordu. Geldiği zaman birden bire görürse memnun olacağını düşünerek asıl lezzeti dahi o memnuniyete tehir eyliyordu.”

Açık sözlü/Cesur Kendisine söylenen türlü şeylere rağmen kalbinde bir başkası olduğu korkusuzca dile getirir: “-Efendim! Gönlünüzü kabul edememekte mazurum. Zira gönlümde başkasının sevdası vardır.”

Sadık Tek başına kapatıldığı yerde sessizce bulunmayı bekleyen Josephine, kendisine doğru söylemek için cin kılığında değiştiğini söyleyen Salpetre'ye dahi hala onu nasıl sevdiğini söyler: “Hiç

ŐpŐe etmeyiniz ki gönlüm hala Gregoire Salpatre'tedir. Bunu Monsieur De Laroche kıyafetinde bulunduđunuz zaman dahi size daima söylemez miydim?"